

II

(Comunicări)

COMUNICĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI
ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

COMISIA EUROPEANĂ

Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 august 2013, a normelor privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare („Comunicarea privind sectorul bancar”)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2013/C 216/01)

1. INTRODUCERE

1. De la începutul crizei financiare, Comisia a adoptat șase comunicări („comunicările privind criza”) ⁽¹⁾. Acestea au oferit orientări detaliate privind criteriile referitoare la compatibilitatea ajutoarelor de stat cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene pentru sectorul financiar în timpul crizei financiare.
2. Comunicările privind criza constituie un cadru cuprinzător pentru acțiuni coordonate de sprijinire a sectorului financiar, astfel încât să se asigure stabilitatea financiară, limitând-se totodată denaturarea concurenței între bănci și între statele membre pe piața unică. Acestea precizează condițiile de acces la ajutoarele de stat și cerințele care trebuie respectate pentru ca aceste ajutoare să fie considerate compatibile cu piața internă pe baza principiilor privind ajutoarele de stat prevăzute în tratat. Prin intermediul comunicărilor privind criza, normele în materie de ajutoare de stat care reglementează asistența publică acordată sectorului financiar au fost actualizate periodic atunci când s-a impus necesitatea adaptării acestora la evoluția crizei. Evoluțiile recente necesită o nouă actualizare a comunicărilor privind criza.

Temei juridic

3. Comunicările privind criza, precum și toate deciziile individuale privind măsurile și schemele de ajutor care intră în domeniul de aplicare al acestor comunicări au fost adoptate în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat, care permite în mod excepțional acordarea de ajutor pentru remedierea unei perturbări grave a economiei unui stat membru.
4. S-au luat măsuri pe scară largă încă de la începutul crizei pentru a aborda dificultățile cu care se confruntă sectorul financiar. Evoluția crizei a impus necesitatea adaptării anumitor dispoziții prevăzute

⁽¹⁾ Comunicare referitoare la aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale („Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar”) (JO C 270, 25.10.2008, p. 8); Comunicare privind recapitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului la minimul necesar și garanții împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenței („Comunicarea privind recapitalizarea”) (JO C 10, 15.1.2009, p. 2); Comunicarea Comisiei privind tratarea activelor depreciate în sectorul bancar comunitar („Comunicarea privind activele depreciate”) (JO C 72, 26.3.2009, p. 1); Comunicarea privind restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar, în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat („Comunicarea privind restructurarea”) (JO C 195, 19.8.2009, p. 9); Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 ianuarie 2011, a normelor privind ajutorul de stat pentru a sprijini măsurile în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare („Comunicarea din 2010 privind prelungirea”) (JO C 329, 7.12.2010, p. 7) și Comunicarea Comisiei privind aplicarea, începând cu 1 ianuarie 2012, a normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor de sprijin în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare („Comunicarea din 2011 privind prelungirea”) (JO C 356, 6.12.2011, p. 7).

de cadrul privind ajutoarele de stat care reglementează salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, fără a exclude posibilitatea acestora de a avea acces, în mod excepțional, la măsuri importante de sprijin public. În ciuda acestei mobilizări excepționale a instrumentelor fiscale și monetare, care a contribuit la evitarea înrăutățirii crizei, redresarea economică este în continuare foarte fragilă și inegală în cadrul Uniunii Europene. Sectoarele financiare din unele state membre se confruntă cu noi provocări în ceea ce privește accesul la finanțarea la termen și calitatea activelor, provocate de recesiunea economică și de scăderea gradului de îndatorare a sectorului public și privat. Există în continuare tensiuni pe piețele financiare și riscul de efecte colaterale negative pe scară mai largă.

5. Persistența tensiunilor pe piețele datoriei suverane demonstrează cu tărie că piețele financiare sunt în continuare volatile. Nivelul ridicat de interconectare și interdependență din cadrul sectorului financiar din Uniune generează în continuare preocupări legate de contagiune. Volatilitatea ridicată a piețelor financiare și incertitudinile în ceea ce privește perspectivele economice, precum și riscurile persistente de perturbare gravă a economiei statelor membre provocate de această situație justifică menținerea, ca măsură de siguranță, a posibilității statelor membre de a acorda, în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat, măsuri de sprijin pentru sectorul financiar în contextul crizei.
6. În aceste condiții de tensiuni persistente pe piețele financiare și dat fiind riscul de extindere a efectelor negative de contagiune, Comisia consideră că cerințele privind aplicarea articolului 107 alineatul (3) litera (b) din tratat în ceea ce privește ajutoarele de stat în sectorul financiar sunt în continuare îndeplinite. Cu toate acestea, aplicarea derogării respective rămâne posibilă numai atât timp cât persistă situația de criză, creând astfel situații cu adevărat excepționale care pun în pericol stabilitatea financiară în general.

Stabilitatea financiară ca obiectiv general

7. În răspunsul la criza financiară și în comunicările privind criza, stabilitatea financiară a reprezentat obiectivul general al Comisiei, garantând, în același timp, limitarea la minimum a ajutoarelor de stat și a denaturărilor concurenței între bănci și între statele membre. Stabilitatea financiară implică necesitatea de a preveni efectele negative majore de contagiune pentru restul sistemului bancar care ar putea decurge din falimentul unei instituții de credit, precum și necesitatea de a garanta că sistemul bancar în ansamblul său continuă să ofere împrumuturi suficiente pentru economia reală. Stabilitatea financiară își menține importanța majoră în evaluarea, de către Comisie, a ajutoarelor de stat pentru sectorul financiar în temeiul prezentei comunicări. Comisia efectuează evaluarea ținând seama de evoluția crizei de la o situație de perturbări grave, la nivel sistemic, către dificultăți economice fundamentale în unele părți ale Uniunii, ceea ce generează un risc mai mare de fragmentare a pieței unice.
8. Acest obiectiv general se reflectă nu numai în posibilitatea băncilor aflate în dificultate de a avea acces la ajutoare de stat atunci când acest lucru este necesar pentru stabilitatea financiară, ci și în modul în care sunt evaluate planurile de restructurare. În acest sens, trebuie subliniat faptul că stabilitatea financiară nu poate fi asigurată în lipsa unui sector financiar sănătos. Prin urmare, planurile de majorare a capitalului trebuie evaluate în strânsă colaborare cu autoritatea de supraveghere competentă pentru a se asigura că viabilitatea poate fi restabilită într-un termen rezonabil și pe o bază solidă și durabilă. În caz contrar, instituția aflată în criză ar trebui să facă obiectul unei lichidări ordonate.
9. Cu toate acestea, atunci când aplică normele privind ajutoarele de stat în cazuri individuale, Comisia ține seama de mediul macroeconomic care afectează atât viabilitatea băncilor, cât și necesitatea ca economia reală a unui anumit stat membru să aibă în continuare acces la creditele oferite de un sector bancar sănătos. În evaluarea Comisiei cu privire la planurile de restructurare a băncilor, aceasta ține seama, în continuare, de particularitățile fiecărei instituții și ale fiecărui stat membru. În special, Comisia va efectua o evaluare proporțională a viabilității pe termen lung a băncilor în cazul cărora nevoia de ajutor de stat este provocată de criza datoriei suverane, fără a fi o consecință a asumării de riscuri excesive⁽²⁾, și va reflecta în evaluarea sa necesitatea de a menține condiții de concurență echitabile în cadrul pieței unice, ținând seama, în special, de evoluția repartizării sarcinilor în cadrul Uniunii.
10. În plus, în cazul în care este nevoie să se restructureze părți importante din sectorul financiar al unui stat membru, Comisia depune eforturi pentru a adopta o abordare coordonată în evaluarea sa cu privire

⁽²⁾ A se vedea Comunicarea din 2011 privind prelungirea, punctul 14.

la planurile de restructurare a băncilor individuale, astfel încât să ofere un răspuns la nivel sistemic. Comisia a adoptat această abordare mai ales pentru statele membre care fac obiectul unui program de ajustare economică. Prin urmare, Comisia ar trebui să țină seama în special de efectele agregate ale restructurării instituțiilor individuale la nivel sectorial (de exemplu, din perspectiva structurii pieței), precum și de efectele asupra economiei în ansamblul său, în special în ceea ce privește furnizarea corespunzătoare de credite pentru economia reală pe o bază solidă și durabilă.

11. De asemenea, în evaluarea sa privind repartizarea sarcinilor și măsurile de limitare a denaturării concurenței, Comisia evaluează fezabilitatea măsurilor propuse, inclusiv a retragerii investițiilor, și impactul acestora asupra structurii pieței și a barierelor la intrarea pe piață. În același timp, Comisia trebuie să se asigure că soluțiile concepute pentru un caz anume sau într-un anumit stat membru sunt coerente cu obiectivul de a preveni discrepanțele majore între statele membre, care ar putea fragmenta și mai mult piața unică și ar putea provoca instabilitate financiară, împiedicând redresarea în întreaga Uniune.

Evoluția cadrului de reglementare și necesitatea revizuirii comunicărilor privind criza

12. Încă de la începutul crizei, Uniunea a efectuat o serie de modificări instituționale și de reglementare care vizează consolidarea rezistenței sectorului financiar și îmbunătățirea prevenirii, a gestionării și a soluționării crizelor bancare. Consiliul European a acceptat să ia și alte inițiative pentru a consolida baza uniunii economice și monetare prin crearea unei uniuni bancare, începând cu un mecanism unic de supraveghere și cu un mecanism unic de rezoluție pentru instituțiile de credit stabilite într-un stat membru care participă la mecanismul unic de supraveghere. Statele membre au convenit, de asemenea, să instituie un mecanism de stabilitate prin intermediul căruia să poată fi acordate resurse financiare membrilor mecanismului și băncilor lor în caz de nevoie.
13. În mod inevitabil, aceste măsuri sunt introduse progresiv, de exemplu pentru a permite intrarea în vigoare a legislației sau crearea fondurilor de rezoluție. Unele dintre acestea se limitează la zona euro. Între timp, diferențele din ce în ce mai pronunțate în ceea ce privește redresarea economiei pe teritoriul Uniunii, necesitatea de a reduce și consolida datoria publică și privată, precum și existența unor elemente de vulnerabilitate în sectorul financiar au generat tensiuni persistente pe piețele financiare și fragmentarea pieței interne, asociată cu denaturări din ce în ce mai grave ale acesteia. Prin urmare, trebuie protejată integritatea pieței unice, inclusiv prin consolidarea regimului ajutoarelor de stat. Adaptarea comunicărilor privind criza poate contribui la asigurarea unei treceri ușoare către viitorul regim în conformitate cu propunerea Comisiei de directivă pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit ⁽³⁾ prin clarificarea normelor pentru piețe. Comunicările privind criza adaptate pot asigura, de asemenea, o restructurare mai decisivă și repartizarea mai aprofundată a sarcinilor pentru toate băncile care primesc ajutoare de stat pe întreaga piață unică.
14. Exercițarea controlului în materie de ajutoare de stat pentru sectorul financiar presupune, uneori, interacțiunea cu responsabilitățile autorităților de supraveghere din statele membre. De exemplu, în anumite cazuri, autoritățile de supraveghere ar putea solicita ajustări ale anumitor aspecte, cum ar fi guvernanța corporativă și practicile de remunerare, care, pentru băncile ce beneficiază de ajutoare de stat, sunt adesea prevăzute și în planurile de restructurare. În astfel de cazuri, fără a aduce atingere competenței exclusive a Comisiei în materie de control al ajutoarelor de stat, este important să se asigure coordonarea dintre Comisie și autoritățile de supraveghere competente. Având în vedere evoluția mediului de reglementare și de supraveghere în Uniune și, în special, în zona euro, Comisia va colabora strâns, așa cum procedează deja în prezent, cu autoritățile de supraveghere pentru a asigura o interacțiune armonioasă între diferitele roluri și responsabilități ale tuturor autorităților implicate.

Repartizarea sarcinilor

15. Comunicările privind criza precizează clar faptul că, chiar și în timpul crizei, principiile generale ale controlului ajutoarelor de stat continuă să fie aplicabile. În special, în vederea limitării denaturării concurenței între bănci și între statele membre pe piața unică și pentru a evita hazardul moral, ajutorul ar trebui limitat la minimumul necesar, iar beneficiarul ajutorului ar trebui să aducă o contribuție proprie corespunzătoare la costurile de restructurare. Banca și deținătorii capitalului acesteia ar trebui să contribuie cât mai mult posibil cu propriile resurse la restructurarea băncii ⁽⁴⁾. Sprijinul de stat ar trebui acordat în condiții care reprezintă o repartizare adecvată a sarcinilor între cei care au investit în bancă.

⁽³⁾ Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a întreprinderilor de investiții din 6 iunie 2012, COM(2012) 0280 final.

⁽⁴⁾ A se vedea, de exemplu, Comunicarea privind restructurarea, punctul 22.

16. Încă de la începutul crizei, la examinarea compatibilității ajutoarelor acordate băncilor, Comisia a solicitat cel puțin un grad minim de repartizare a sarcinilor în raport cu valoarea ajutorului primit de băncile respective, în special sub forma absorbirii pierderilor prin capitalul disponibil și a plății unei remunerații adecvate în schimbul intervențiilor statului. În plus, pentru a se preveni ieșirile de fonduri, Comisia a introdus norme privind răscumpărarea instrumentelor hibride și interdicții de plată a cupoanelor și a dividendelor. Cu toate acestea, Comisia nu a stabilit *ex ante* praguri pentru contribuțiile proprii sau alte cerințe suplimentare ⁽⁵⁾.
17. În primele faze ale crizei, statele membre nu depășeau, în general, cerințele minime stabilite de normele privind ajutoarele de stat în ceea ce privește repartizarea *ex ante* a sarcinilor, iar creditorii nu aveau obligația de a contribui la salvarea instituțiilor de credit din rațiuni de stabilitate financiară.
18. Cu toate acestea, criza datoriei suverane a relevat clar faptul că o astfel de politică nu putea asigura stabilitatea financiară pe termen lung, în special pentru statele membre în care costul de salvare a băncilor le-a deteriorat semnificativ situația bugetară. Într-adevăr, unele statele membre au trebuit să depășească cerințele minime impuse de normele privind ajutoarele de stat și să aplice, prin introducerea unor noi cadre juridice, cerințe mai stricte în ceea ce privește repartizarea *ex ante* a sarcinilor. Această evoluție a dus la diferențe între statele membre în ceea ce privește abordarea repartizării sarcinilor, și anume între cele care s-au limitat la cerințele minime impuse de normele privind ajutoarele de stat și cele care au depășit aceste cerințe, solicitând recapitalizarea internă din partea investitorilor sau a creditorilor. Aceste diferențe între statele membre în ceea ce privește abordarea repartizării sarcinilor au dus la diferențe între costurile de finanțare de la o bancă la alta, în funcție de probabilitatea de recapitalizare internă care depinde, la rândul său, de soliditatea situației bugetare a statului membru. Aceste diferențe pun în pericol integritatea pieței unice și riscă să aducă prejudicii concurenței echitabile pe care controlul ajutoarelor de stat urmărește să o protejeze.
19. Având în vedere evoluțiile prezentate mai sus, cerințele minime de repartizare a sarcinilor ar trebui înălsprite. Înainte de a se acorda unei bănci orice tip de ajutor de restructurare, fie că este vorba de recapitalizare sau de o măsură privind activele depreciate, ar trebui epuizate toate măsurile generatoare de capital, inclusiv conversia datoriei subordonate, cu condiția ca drepturile fundamentale să fie respectate și ca stabilitatea financiară să nu fie pusă în pericol. Dat fiind că orice ajutor de restructurare este necesar pentru a preveni eventualul faliment necontrolat al unei bănci, în vederea reducerii la minimum a ajutorului, aceste măsuri de repartizare a sarcinilor ar trebui respectate indiferent de solvabilitatea inițială a băncii. Prin urmare, înainte de a acorda unei bănci ajutor de restructurare, statele membre vor trebui să se asigure că acționarii băncii și deținătorii de acțiuni ordinare garantează aportul necesar sau creează cadrul juridic necesar pentru obținerea unei astfel de contribuții.
20. În principiu, aplicarea măsurilor de limitare a denaturărilor concurenței depinde de gradul de repartizare a sarcinilor și ține seama, de asemenea, de evoluțiile nivelului de repartizare a sarcinilor în cazul băncilor care beneficiază de ajutor din întreaga Uniune. Dacă toate celelalte condiții rămân neschimbate, o mai bună repartizare a sarcinilor reduce, astfel, necesitatea de a prevedea măsuri de limitare a denaturării concurenței. În orice caz, măsurile de limitare a denaturării concurenței ar trebui să fie calibrate în așa fel încât să determine cu un grad de aproximare cât mai corect posibil situația care s-ar fi produs pe piață în cazul în care, în lipsa ajutorului, beneficiarul ajutorului ar fi ieșit de pe piață.

O procedură eficace de restructurare și modernizarea în continuare a cadrului

21. Este necesar să se păstreze anumite facilități de sprijin pentru bănci în vederea limitării perturbărilor prelungite ale piețelor financiare, însă anumite proceduri și condiții ar trebui să fie îmbunătățite și dezvoltate în continuare. Este necesar, de asemenea, să se continue procesul de aliniere a cadrului juridic la evoluția pieței, care a început în iunie 2010 prin creșterea comisionului de garantare ⁽⁶⁾ și a continuat prin Comunicarea din 2010 privind prelungirea ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Ibid. punctul 24.

⁽⁶⁾ A se vedea documentul de lucru al DG Concurență din 30 aprilie 2010 „Aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul schemelor de garanții publice privind datoria bancară, care urmează să fie publicat după 30 iunie 2010”.

⁽⁷⁾ Comunicarea impune obligația de a prezenta un plan de restructurare pentru toate băncile care beneficiază de sprijin din partea statului sub formă de capital sau sub formă de măsuri privind activele depreciate, indiferent de valoarea ajutorului.

22. Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar a permis statelor membre să instituie scheme de salvare fără a exclude, totodată, punerea la dispoziție a unor intervenții ad-hoc. Având în vedere amploarea crizei și erodarea generală a încrederii în cadrul întregului sector financiar al UE care se manifestă, printre altele, printr-o epuizare a capacității pieței interbancare, Comisia a decis că va aproba toate măsurile necesare întreprinse de statele membre pentru a asigura stabilitatea sistemului financiar, inclusiv măsurile de salvare și schemele de recapitalizare. Aprobarea temporară a ajutoarelor de salvare, atât sub formă de garanții, cât și sub formă de recapitalizare și de măsuri privind activele depreciate, a reușit să evite panica și să restabilească încrederea pe piață.
23. Cu toate acestea, în noile condiții de piață, nu mai este atât de necesar să se acorde măsuri structurale de salvare numai pe baza unei evaluări preliminare care pornește de la premisa că, practic, toate băncile trebuie salvate și care amână evaluarea aprofundată a planului de restructurare pentru o etapă ulterioară. Deși o astfel de abordare a contribuit la evitarea prăbușirii iremediabile a sectorului financiar în ansamblul său, eforturile de restructurare ale beneficiarilor individuali au fost adesea întârziate. Acțiunile întreprinse cu întârziere în vederea soluționării problemelor băncilor au generat, în unele cazuri, costuri finale mai ridicate pentru contribuabili. Prezenta comunicare stabilește principiul conform căruia recapitalizarea și măsurile privind activele depreciate vor fi autorizate numai după ce a fost aprobat planul de restructurare a băncii. Această abordare garantează mai multă precizie în ceea ce privește calibrarea valorii ajutorului, identificarea și abordarea într-un stadiu incipient a surselor problemelor cu care se confruntă banca, precum și asigurarea stabilității financiare. Schemele de garantare vor rămâne în continuare disponibile pentru a furniza lichidități băncilor. Cu toate acestea, schemele de garantare pot fi utilizate numai ca un mijloc de a furniza lichidități băncilor care nu prezintă un deficit de capital, astfel cum este definit de autoritatea de supraveghere competentă⁽⁸⁾.
24. Prezenta comunicare stabilește adaptările necesare ale parametrilor privind compatibilitatea ajutoarelor de stat acordate băncilor în contextul crizei financiare, începând cu 1 august 2013. În special, prezenta comunicare:
- (a) înlocuiește Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar și oferă orientări cu privire la criteriile de compatibilitate aplicabile sprijinului sub formă de lichidități;
  - (b) adaptează și completează Comunicările privind recapitalizarea și activele depreciate;
  - (c) completează Comunicarea privind restructurarea, oferind orientări mai detaliate privind repartizarea sarcinilor în rândul acționarilor și al creditorilor subordonați;
  - (d) stabilește principiul conform căruia nicio recapitalizare sau o măsură de protecție a activelor nu poate fi acordată fără autorizarea prealabilă a unui plan de restructurare și propune o procedură pentru autorizarea permanentă a acestor măsuri;
  - (e) oferă orientări cu privire la cerințele de compatibilitate pentru ajutorul în caz de lichidare.

2. DOMENIUL DE APLICARE

25. Comisia va aplica principiile enunțate în prezenta comunicare și în toate comunicările privind criza⁽⁹⁾ „instituțiilor de credit” (denumite și „bănci”) ⁽¹⁰⁾. Instituțiile de credit prezintă un grad ridicat de interdependență prin faptul că falimentul necontrolat al unei astfel de instituții poate avea un efect negativ puternic asupra întregului sistem financiar. Instituțiile de credit sunt sensibile la scăderile bruște ale nivelului de încredere care pot avea consecințe grave pentru lichiditățile și solvabilitatea acestora. Dificultățile cu care se confruntă o singură instituție complexă pot produce perturbări sistemice în sectorul financiar, care, la rândul lor, pot avea un impact negativ puternic asupra economiei în ansamblul său, de exemplu prin rolul jucat de instituțiile de credit în ceea ce privește acordarea de împrumuturi pentru economia reală, și ar putea pune în pericol, implicit, stabilitatea financiară.

⁽⁸⁾ „Autoritatea de supraveghere competentă” înseamnă orice autoritate națională competentă desemnată de statele membre participante, în conformitate cu Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (reformare) (JO L 177, 30.6.2006, p. 1) sau Banca Centrală Europeană în exercitarea sarcinilor de supraveghere care îi sunt conferite prin articolul 1 din propunerea Comisiei de regulament al Consiliului de atribuire a unor sarcini specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit pentru instituțiile de credit cu sediul într-un stat membru care participă la mecanismul unic de supraveghere.

⁽⁹⁾ A se vedea nota de subsol nr. 1.

⁽¹⁰⁾ Astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (reformare).

26. Dacă este necesar, Comisia va aplica *mutatis mutandis* principiile enunțate în prezenta comunicare și în toate comunicările privind criza în cazul societăților de asigurare în sensul articolului 6 din Directiva 73/239/CEE ⁽¹⁾, al articolului 4 din Directiva 2002/83/CE ⁽¹²⁾ sau al articolului 1 litera (b) din Directiva 98/78/CE ⁽¹³⁾.
27. În temeiul prezentei comunicări, vor fi examinate toate ajutoarele acordate acestor instituții care sunt înregistrate într-un stat membru, inclusiv filialelor acestor instituții, și care desfășoară activități importante într-un stat membru.

3. RECAPITALIZAREA ȘI MĂSURILE PRIVIND ACTIVELE DEPRECIATE

28. Recapitalizările și măsurile privind activele depreciate, inclusiv garanțiile pentru active, sunt în mod normal acordate pentru a acoperi un deficit de capital. În sensul prezentei comunicări, un „deficit de capital” se referă la un deficit de capital stabilit în urma unui exercițiu de capital, a unui test de rezistență, a unei evaluări a calității activelor sau a oricărui alt exercițiu echivalent desfășurat la nivelul Uniunii, al zonei euro sau la nivel național și care este confirmat, dacă este cazul, de autoritatea de supraveghere competentă. Un astfel de sprijin public are, în mod normal, un caracter permanent și nu poate fi întrerupt cu ușurință.
29. Având în vedere caracterul practic ireversibil al acestor măsuri și implicațiile bugetare pentru statele membre care le acordă și în lumina practicii decizionale a Comisiei în timpul crizei, Comisia poate, în principiu, să autorizeze aceste măsuri numai după ce statul membru în cauză demonstrează că au fost exploatate la maximum toate măsurile pentru ca aceste ajutoare să fie limitate la minimumul necesar. În acest scop, statele membre sunt invitate să prezinte un plan de majorare a capitalului, înainte de prezentarea unui plan de restructurare sau ca parte integrantă a acestuia. Un plan de majorare a capitalului ar trebui să cuprindă, în special, măsuri de majorare a capitalului întreprinse de către bancă și eventuale măsuri de repartizare a sarcinilor în rândul acționarilor și creditorilor subordonați ai băncii.
30. Un plan de majorare a capitalului, coroborat cu o evaluare aprofundată a calității activelor băncii și cu o evaluare a adecvării capitalului orientate spre viitor, ar trebui să permită statului membru, de comun acord cu Comisia și cu autoritatea de supraveghere competentă, să stabilească exact deficitul de capital (rezidual) al unei bănci care trebuie să fie acoperit prin ajutoare de stat. Orice astfel de deficit de capital rezidual care trebuie acoperit prin ajutor de stat necesită prezentarea unui plan de restructurare.
31. Cu excepția cerințelor privind majorarea capitalului și repartizarea sarcinilor care trebuie incluse în planul de majorare a capitalului, astfel cum se prevede la punctele 32-34, care trebuie prezentat înainte de planul de restructurare sau ca parte integrantă a acestuia, planul de restructurare care implică ajutor de restructurare va face în continuare obiectul unei evaluări în temeiul Comunicării privind restructurarea.

3.1. Abordarea unui deficit de capital – notificarea prealabilă și notificarea ajutorului de restructurare

32. De îndată ce a fost identificat un deficit de capital care ar putea avea ca rezultat o cerere de ajutor de stat, statul membru în cauză ar trebui să pună în aplicare toate măsurile pentru reducerea la minimum a costurilor de remediere a deficitului respectiv. În acest scop, statele membre sunt invitate să intre în contact cu Comisia în vederea unei notificări prealabile. În cursul acestor contacte voluntare de notificare prealabilă, Comisia va oferi statului membru respectiv asistență cu privire la modul în care să asigure compatibilitatea ajutorului de restructurare și, în special, cu privire la modul de punere în aplicare a cerințelor privind repartizarea sarcinilor în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat. Notificarea prealabilă va avea la bază un plan de majorare a capitalului stabilit de statul membru și de banca vizată și aprobat de autoritatea de supraveghere competentă. Acesta ar trebui:
- (a) să enumere măsurile de majorare a capitalului care vor fi întreprinse de bancă și (eventualele) măsuri de repartizare a sarcinilor în rândul acționarilor și creditorilor subordonați;
  - (b) să conțină garanții pentru evitarea ieșirii de fonduri din banca respectivă, care s-ar putea produce, de exemplu, dacă banca ar achiziționa participații în alte întreprinderi sau ar plăti dividende sau cupoane.

⁽¹⁾ Prima directivă 73/239/CEE a Consiliului din 24 iulie 1973 de coordonare a actelor cu putere de lege și actelor administrative privind înființarea și exercitarea activității de asigurare generală directă alta decât asigurarea de viață (JO L 228, 16.8.1973, p. 3).

⁽¹²⁾ Directiva 2002/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 noiembrie 2002 privind asigurarea de viață (JO L 345, 19.12.2002, p. 1).

⁽¹³⁾ Directiva 98/78/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 octombrie 1998 privind supravegherea suplimentară a întreprinderilor de asigurare parte a unui grup de asigurare (JO L 330, 5.12.1998, p. 1).

33. Statul membru ar trebui să furnizeze o metodologie detaliată și datele de intrare utilizate pentru a determina deficitul de capital, validate de către autoritatea de supraveghere competentă. Metodologia trebuie prezentată pe fiecare sector de activitate în parte.
34. După prezentarea planului de majorare a capitalului și după includerea rezultatelor obținute în urma evaluării calității activelor băncii și a unei evaluări a adecvării capitalului orientate spre viitor, statul membru trebuie să stabilească deficitul de capital rezidual care trebuie acoperit prin ajutor de stat. Comisia va oferi statului membru posibilitatea de a discuta planul de restructurare înainte de notificarea acestuia. Odată ce s-a ajuns la un acord privind planul de restructurare, statul membru poate să notifice oficial acest plan. Comisia va autoriza orice recapitalizare sau măsură privind activele depreciate drept ajutor de restructurare numai după ce se ajunge la un acord privind planul de restructurare.

3.1.1. Măsurile de majorare a capitalului întreprinse de bancă

35. În cadrul planului de majorare a capitalului aprobat de autoritatea de supraveghere competentă, beneficiarul ar trebui să identifice și, în măsura posibilităților și fără a-și pune în pericol viabilitatea, să întreprindă toate măsurile de majorare a capitalului care pot fi puse în aplicare. Aceste măsuri ar trebui să cuprindă, în special:
- (a) emisiunile de drepturi;
  - (b) conversia voluntară a titlurilor de creanțe subordonate în capitaluri proprii pe baza unor stimulente legate de riscuri;
  - (c) exerciții de gestionare a datoriilor care, în principiu, ar trebui să fie generatoare de capital în proporție de 100 % în cazul în care deficitul de capital nu poate fi acoperit în totalitate, ceea ce impune necesitatea unui ajutor de stat;
  - (d) vânzări de active și de portofolii generatoare de capital;
  - (e) securitizarea portofoliilor pentru a genera capital din activități auxiliare;
  - (f) reținerea profiturilor;
  - (g) alte măsuri care reduc nevoile de capital.
36. În cazul în care se precizează că măsurile menționate în planul de majorare a capitalului nu pot fi puse în aplicare în termen de șase luni de la prezentarea planului, Comisia se va consulta cu autoritatea de supraveghere competentă pentru a evalua dacă ar trebui să ia în considerare măsurile produse drept măsuri de majorare a capitalului.
37. Conducerea băncii ar trebui să aibă stimulente pentru a efectua o restructurare aprofundată în timp util, reducând, astfel, la minimum necesitatea de a recurge la ajutoare de stat. În consecință, în cazul în care s-ar fi putut evita, în mod rezonabil, recurgerea la ajutoare de stat printr-o acțiune adecvată și în timp util a conducerii, orice entitate a cărei restructurare sau lichidare ordonată nu se poate efectua fără ajutor de stat ar trebui, în mod normal, să găsească un înlocuitor pentru directorul executiv al băncii, precum și pentru alți membri ai Consiliului de administrație, dacă este necesar.
38. Din aceleași motive, astfel de entități ar trebui să aplice politici de remunerare stricte pentru cadrele de conducere. Acest lucru necesită o plafonare a remunerării cadrelor de conducere combinată cu stimulente menite să asigure că banca își pune în aplicare planul de restructurare în conformitate cu obiectivele sale de sustenabilitate pe termen lung. Prin urmare, orice bancă beneficiară a unui ajutor de stat sub formă de recapitalizare sau de măsuri privind activele depreciate ar trebui să limiteze la un nivel corespunzător remunerația totală a personalului, inclusiv a membrilor Consiliului de administrație și a cadrelor superioare de conducere. Această plafonare a remunerației totale ar trebui să includă toate componentele fixe și variabile posibile, precum și pensiile, și să fie în conformitate cu articolele 93 și 94 din Directiva UE privind cerințele de capital (CRD IV) ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Directiva Parlamentului European și a Consiliului cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 2002/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind supravegherea suplimentară a instituțiilor de credit, a întreprinderilor de asigurare și a întreprinderilor de investiții care aparțin unui conglomerat financiar (JO L 176 27.6.2013, p. 338).

Prin urmare, remunerația totală a acestor persoane nu poate depăși de 15 ori salariul mediu național în statul membru în care este înregistrat beneficiarul ⁽¹⁵⁾ sau de 10 ori salariul mediu al angajaților băncii beneficiare.

Restricțiile privind remunerațiile trebuie să se aplice până la sfârșitul perioadei de restructurare sau până când banca rambursează ajutorul de stat, oricare dintre aceste date survine mai devreme.

39. Orice bancă beneficiară a unui ajutor de stat sub formă de recapitalizare sau de măsuri privind activele depreciate ar trebui, în principiu, să nu facă plăți compensatorii mai mari decât cele impuse prin lege sau în contract.

3.1.2. Repartizarea sarcinilor în rândul acționarilor și creditorilor subordonați

40. Sprijinul de stat poate crea un hazard moral și poate submina disciplina pieței. Pentru a reduce hazardul moral, ajutorul ar trebui acordat numai în condiții care implică o repartizare adecvată a sarcinilor între investitorii existenți.
41. Repartizarea adecvată a sarcinilor va implica, în mod normal, după ce pierderile vor fi absorbite mai întâi de capitalurile proprii, contribuții din partea deținătorilor de capital hibrid și a titularilor de creanțe subordonate. Deținătorii de capital hibrid și titularii de creanțe subordonate trebuie să contribuie la reducerea cât mai mult posibil a deficitului de capital. Aceste contribuții pot lua forma unei conversii în fonduri proprii de nivel 1 ⁽¹⁶⁾ sau a unei reduceri a valorii contabile a principalului instrumentelor. În orice caz, ieșirile de numerar de la beneficiar către deținătorii acestor titluri de valoare trebuie să fie evitate în măsura în care acest lucru este posibil din punct de vedere juridic.
42. Comisia nu va solicita contribuția titularilor de creanțe cu rang prioritar (în special, depozite asigurate, depozite neasigurate, obligațiuni și toate celelalte creanțe cu rang prioritar) ca un element obligatoriu de repartizare a sarcinilor în temeiul normelor privind ajutoarele de stat, indiferent dacă acest lucru se realizează prin conversia în capital sau prin reducerea valorii instrumentelor.
43. Dacă rata capitalului băncii care se confruntă cu deficitul de capital identificat este mai mare decât rata minimă reglementată la nivelul UE, în mod normal, banca respectivă ar trebui să fie în măsură să își restabilească singură poziția financiară, în special prin intermediul măsurilor de majorare a capitalului menționate la punctul 35. În cazul în care nu există alte posibilități și nicio altă acțiune de supraveghere, cum ar fi măsurile de intervenție timpurie sau alte măsuri de remediere menite să acopere deficitul, iar această situație este confirmată de autoritatea de supraveghere sau de rezoluție competentă, datoria subordonată trebuie convertită în capital propriu, în principiu înainte de acordarea ajutorului de stat.
44. În cazul în care banca nu mai îndeplinește cerințele minime privind capitalul de reglementare, datoria subordonată trebuie să facă obiectul unei conversii sau al unei reduceri a valorii contabile, în principiu înainte de acordarea ajutorului de stat. Ajutorul de stat nu trebuie acordat înainte de contribuția deplină a capitalurilor proprii, a capitalului hibrid și a datoriei subordonate la acoperirea oricărei pierderi.
45. Se poate acorda o derogare de la cerințele prevăzute la punctele 43 și 44 atunci când punerea în aplicare a acestor măsuri ar putea pune în pericol stabilitatea financiară sau ar putea produce rezultate disproporționate. Această derogare s-a putea aplica în cazurile în care valoarea ajutorului care urmează să fie primit este mică în comparație cu activele ponderate la risc ale băncii și deficitul de capital a fost redus în mod semnificativ, în special prin măsurile de majorare a capitalului prevăzute la punctul 35. De asemenea, s-ar putea evita rezultatele disproporționate sau un risc pentru stabilitatea financiară prin reexaminarea ordinii în care sunt aplicate măsurile de acoperire a deficitului de capital.
46. În contextul punerii în aplicare a punctelor 43 și 44, ar trebui respectat principiul potrivit căruia niciun creditor nu trebuie să fie dezavantajat ⁽¹⁷⁾. Prin urmare, creditorii subordonați nu ar trebui să primească mai puțin din punct de vedere economic decât valoarea pe care ar fi avut-o instrumentele lor în cazul în care nu s-ar fi acordat niciun ajutor de stat.

⁽¹⁵⁾ Astfel cum sunt publicate de OCDE pe site-ul său în secțiunea „Salarii medii anuale” în termeni reali pentru ultimul an pentru care sunt disponibile date: <http://stats.oecd.org/Index.aspx>

⁽¹⁶⁾ Astfel cum sunt definite la articolul 26 din Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții (JO L 176 27.6.2013, p. 1).

⁽¹⁷⁾ Acest lucru se poate realiza, de exemplu, prin constituirea unui holding. Dreptul de proprietate asupra băncii ar fi înregistrat în partea corespunzătoare activelor holdingului, în timp ce capitalurile proprii, instrumentele hibride și datoria subordonată existente în bancă înainte de intervențiile de acordare a ajutorului de stat constituie pasivele holdingului, respectând aceeași structură din punct de vedere al priorității ca cea existentă în bancă înainte de intervenție.

3.1.3. Prevenirea ieșirilor de fonduri înainte de o decizie de restructurare

47. Pentru a limita ajutorul la minimul necesar, trebuie prevenite ieșirile de fonduri cât mai devreme posibil. Prin urmare, din momentul în care nevoile de capital sunt cunoscute sau ar trebui să fie cunoscute de bancă, Comisia consideră că banca ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a asigura retenția fondurilor de care dispune. În special, începând din acel moment, instituțiile care au identificat sau ar fi trebuit să identifice nevoile de capital:
- (a) nu au dreptul să plătească dividende pentru acțiuni sau cupoane pentru instrumentele de capital hibride (sau orice alt instrument pentru care plata cuponului depinde de libertatea de apreciere a băncii);
  - (b) nu au dreptul să răscumpere nicio acțiune proprie sau să utilizeze instrumente de capital hibride pe parcursul perioadei de restructurare fără aprobarea prealabilă a Comisiei;
  - (c) nu au dreptul să răscumpere instrumentele de capital hibride, cu excepția cazului în care o astfel de măsură, eventual în combinație cu altele, permite instituției să absoarbă pe deplin deficitul de capital și se realizează la un nivel suficient de apropiat de nivelurile actuale ale pieței⁽¹⁸⁾ și la un preț care nu depășește cu mai mult de 10 % prețul pieței; orice răscumpărare este condiționată de aprobarea prealabilă a Comisiei;
  - (d) nu au dreptul să efectueze nicio tranzacție de gestionare a capitalului fără aprobarea prealabilă a Comisiei;
  - (e) nu au dreptul să aplice practici comerciale agresive;
  - (f) nu au dreptul să achiziționeze participații în nicio întreprindere, indiferent dacă aceasta se realizează sub forma unui transfer de active sau acțiuni. Această cerință nu se aplică în cazul: (i) achizițiilor care au loc în cursul normal al activităților bancare în contextul gestionării creanțelor existente față de firmele în dificultate; și (ii) achiziționării de participații în întreprinderi, cu condiția ca prețul de achiziție să reprezinte sub 0,01 % din dimensiunea ultimului bilanț al instituției disponibil la momentul respectiv și ca totalul prețurilor de cumpărare plătite pentru toate achizițiile de acest tip care sunt efectuate din momentul respectiv și până la sfârșitul perioadei de restructurare să reprezinte sub 0,025 % din dimensiunea ultimului bilanț al instituției disponibil la momentul respectiv; (iii) achiziționării unei întreprinderi, după obținerea aprobării Comisiei, în cazul în care acest lucru este necesar, în circumstanțe excepționale, pentru restaurarea stabilității financiare sau pentru asigurarea concurenței efective;
  - (g) trebuie să se abțină de la orice publicitate cu trimitere la sprijinul acordat de stat și de la orice strategie comercială agresivă pe care nu ar fi aplicat-o în lipsa sprijinului acordat de statul membru.
48. Întrucât trebuie să se asigure că ajutorul este limitat la minimul necesar, în cazul în care o bancă întreprinde acțiuni care nu respectă cerințele menționate la punctul 47 într-un moment în care nevoia de capital suplimentar ar fi trebuit să fie evidentă într-o întreprindere bine gestionată, Comisia va adăuga la cuantumul ajutorului, în scopul stabilirii măsurilor necesare pentru limitarea denaturării concurenței, o sumă echivalentă ieșirii de fonduri.

3.1.4. Acoperirea deficitului de capital rezidual prin ajutor de restructurare

49. În cazul în care rămâne un deficit de capital după ce au fost puse în aplicare măsurile de majorare a capitalului și de repartizare a sarcinilor, în principiu, acest deficit poate fi acoperit prin recapitalizare publică, prin măsuri privind activele depreciate sau printr-o combinație a celor două tipuri de intervenție. Pentru ca un astfel de ajutor să fie compatibil, trebuie să se prezinte Comisiei un plan de restructurare care să fie conform cu secțiunile relevante din comunicările privind criza.

3.2. Ajutorul de salvare sub formă de recapitalizare și de măsuri privind activele depreciate

50. Odată ce Comisia va începe să aplice principiile enunțate în prezenta comunicare, statele membre vor trebui să notifice Comisiei un plan de restructurare și să obțină aprobarea ajutorului de stat înainte de a lua orice măsură privind recapitalizarea sau activele depreciate. Cu toate acestea, Comisia poate, în mod excepțional, să autorizeze statul membru să acorde, cu titlu temporar, aceste măsuri sub formă de ajutor de salvare înainte de aprobarea unui plan de restructurare, dacă aceste măsuri sunt necesare pentru a menține stabilitatea financiară. În cazul în care un stat membru invocă această clauză de stabilitate

⁽¹⁸⁾ De exemplu, în cazul în care răscumpărarea se realizează la un preț care este redus, în puncte procentuale, cu o valoare de două cifre în raport cu valoarea nominală a prețului pieței (sau, în absența unei piețe, în raport cu un indice al prețului pieței) pentru a genera profit sau în cazul în care răscumpărarea face parte dintr-un schimb care oferă instituției de credit un capital de calitate mai bună pentru a acoperi deficitul.

financiară, Comisia va solicita o analiză *ex ante* din partea autorității de supraveghere competente care să confirme că există un deficit actual (nu potențial) de capital, care ar obliga autoritatea de supraveghere să retragă imediat licența bancară a instituției dacă nu se întreprind măsurile respective. Mai mult, orice astfel de analiză va trebui să demonstreze că riscul excepțional la adresa stabilității financiare nu poate fi evitat cu ajutorul capitalurilor private într-un timp suficient de scurt sau prin orice altă măsură temporară cu efect mai puțin perturbator, cum ar fi o garanție de stat.

51. Orice măsură de salvare care intră în sfera de aplicare a punctului 50 trebuie să fie notificată Comisiei. Pentru a fi aprobată temporar de Comisie, o astfel de măsură trebuie să respecte normele privind remunerarea și repartizarea sarcinilor prevăzute în Comunicarea privind recapitalizarea, în Comunicarea din 2011 privind prelungirea și, dacă este cazul, în Comunicarea privind activele depreciate.
52. Mai mult, ajutorul de salvare sub formă de recapitalizare și de măsuri privind activele depreciate nu trebuie să împiedice respectarea cerințelor privind repartizarea sarcinilor instituite în prezenta comunicare. Prin urmare, fie măsurile necesare de repartizare a sarcinilor trebuie puse în aplicare ca parte a ajutorului de salvare, fie recapitalizarea sau măsurile privind activele depreciate trebuie aplicate într-un mod care să permită punerea în aplicare *ex post* a măsurilor de repartizare a sarcinilor. Punerea în aplicare *ex post* poate fi realizată, de exemplu, prin recapitalizare pe baza capitalurilor proprii într-o formă cu rang prioritar față de capitalul și de titlurile de creanțe subordonate existente, fiind, în același timp, conformă cu cadrul de reglementare și de supraveghere aplicabil.
53. După autorizarea ajutorului de salvare, statul membru trebuie să prezinte, în termen de două luni de la data deciziei de aprobare temporară a ajutorului, un plan de restructurare în conformitate cu Comunicarea privind restructurarea. Planul de restructurare va fi evaluat pe baza Comunicării privind restructurarea, ținând seama de principiile de repartizare a sarcinilor descrise în prezenta comunicare.

3.3. Scheme de recapitalizare și de restructurare a instituțiilor mici

54. Ajutorul acordat băncilor mici tinde să afecteze concurența într-o măsură mai mică decât ajutorul acordat băncilor mai mari. Din acest motiv și pentru a garanta un tratament administrativ proporțional, este necesar să se permită o procedură simplificată în cazul băncilor mici, asigurându-se în același timp limitarea la minimum a denaturării concurenței. Prin urmare, Comisia este dispusă să autorizeze schemele de recapitalizare și de restructurare a instituțiilor mici în cazurile în care acestea sunt clar definite și sunt limitate la o perioadă de șase luni, cu condiția să respecte principiile prevăzute în comunicările privind criza și, în special, cerințele în materie de repartizare a sarcinilor prevăzute în prezenta comunicare. În plus, aplicarea acestor scheme trebuie limitată la băncile al căror bilanț total nu depășește 100 de milioane EUR. Suma din bilanțurile băncilor care beneficiază de ajutor în temeiul acestei scheme trebuie să nu depășească 1,5 % din totalul activelor deținute de băncile respective pe piața internă a statului membru în cauză.
55. Comisia va evalua toate aceste scheme pentru a verifica dacă acestea își îndeplinesc obiectivele și dacă sunt puse în aplicare în mod corect. În acest scop, statul membru trebuie să prezinte un raport privind utilizarea schemei de ajutor la fiecare șase luni după autorizarea acesteia.

4. GARANȚII ȘI SPRIJIN SUB FORMĂ DE LICHIDITĂȚI ÎN AFARĂ DE LICHIDITĂȚILE FURNIZATE DE BANCA CENTRALĂ

56. Sprijinul sub formă de lichidități și garanțiile pentru pasive stabilizează temporar partea corespunzătoare pasivelor din bilanțul unei bănci. Prin urmare, spre deosebire de recapitalizare sau de măsurile privind activele depreciate a căror acordare trebuie să fie precedată, în principiu, de notificarea de către statul membru în cauză a unui plan de restructurare și de aprobarea acestuia de către Comisie, garanțiile și sprijinul sub formă de lichidități care urmează a fi acordate, după ce au fost aprobate temporar ca ajutor de salvare, pot fi notificate de statele membre înainte de aprobarea unui plan de restructurare de către Comisie.
57. Garanțiile și sprijinul sub formă de lichidități pot fi notificate Comisiei în mod individual. În plus, Comisia poate autoriza, de asemenea, schemele prin care se acordă lichidități pentru o perioadă de cel mult șase luni.
58. Aceste scheme trebuie să fie limitate la băncile care nu au un deficit de capital. În cazul în care o bancă ce se confruntă cu un deficit de capital are nevoie urgentă de lichidități, trebuie transmisă Comisiei o notificare individuală⁽¹⁹⁾. În astfel de circumstanțe, Comisia va aplica *mutatis mutandis* procedura prevăzută la punctele 32-34, inclusiv cerința privind existența unui plan de restructurare sau de lichidare, cu excepția cazului în care ajutorul urmează să fie rambursat în termen de două luni.

⁽¹⁹⁾ Băncile care au primit deja un ajutor de salvare aprobat la data intrării în vigoare a prezentei comunicări, dar care nu au obținut încă o autorizare definitivă pentru ajutorul de restructurare pot beneficia de sprijin în cadrul unei scheme de ajutor pentru lichidități fără a fi necesară o notificare individuală.

59. Pentru a fi aprobate de Comisie, garanțiile și sprijinul sub formă de lichidități trebuie să respecte următoarele cerințe:
- (a) garanțiile pot fi acordate numai pentru noile emisiuni de titluri de creanță cu rang prioritar ale instituțiilor de credit (datoriile subordonate sunt excluse);
  - (b) garanțiile pot fi acordate numai pentru titlurile de creanță ale căror scadențe se încadrează între trei luni și cinci ani (sau cel mult șapte ani în cazul obligațiunilor garantate). Garanțiile cu o scadență de peste trei ani trebuie, cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător, să fie limitate la o treime din garanțiile nerambursate acordate unei anumite bănci;
  - (c) nivelul minim de remunerare a garanțiilor de stat trebuie să fie conform cu formula stabilită în Comunicarea din 2011 privind prelungirea;
  - (d) un plan de restructurare trebuie să fie prezentat Comisiei în termen de două luni în cazul oricărei instituții de credit căreia i s-au acordat garanții pentru datorii noi sau pentru datorii reînnoite pentru care, la momentul acordării noii garanții, totalul garanțiilor nerambursate pentru pasive (inclusiv garanțiile acordate înainte de data la care se ia decizia respectivă) depășește atât o rată de 5 % din totalul pasivelor, cât și o sumă totală de 500 de milioane EUR;
  - (e) pentru orice instituție de credit în beneficiul căreia este solicitată garanția, trebuie prezentat un plan individual de restructurare sau de lichidare în termen de două luni de la data la care garanția a fost activată;
  - (f) beneficiarii garanțiilor și ai sprijinului sub formă de lichidități trebuie să se abțină de la orice publicitate cu trimitere la sprijinul acordat de stat și de la utilizarea oricărei strategii comerciale agresive pe care nu ar fi aplicat-o în lipsa sprijinului acordat de statul membru.
60. Pentru schemele de garanții și de sprijin sub formă de lichidități, trebuie îndeplinite următoarele criterii suplimentare:
- (a) schema trebuie limitată la băncile care nu au un deficit de capital, iar această situație trebuie atestată de autoritatea de supraveghere competentă, în conformitate cu dispozițiile de la punctul 28;
  - (b) garanțiile cu o scadență de peste trei ani trebuie să fie limitate la o treime din totalul garanțiilor acordate unei anumite bănci;
  - (c) statele membre trebuie să prezinte Comisiei rapoarte la fiecare trei luni cu privire la: (i) funcționarea schemei; (ii) emisiunile de titluri de creanță garantate; și (iii) comisioanele reale percepute;
  - (d) statele membre trebuie să prezinte, în completarea rapoartelor privind funcționarea schemei, informațiile actualizate disponibile privind costul comparabil al emisiunilor de titluri de creanță negarantate (natura, volumul, ratingul, moneda).
61. În cazuri excepționale, pot fi aprobate și garanțiile care acoperă expunerile Băncii Europene de Investiții către bănci în scopul restabilirii acordării de credite pentru economia reală în țările care se confruntă cu perturbări grave ale condițiilor de împrumut în comparație cu media Uniunii. Atunci când evaluează aceste măsuri, Comisia va examina, în special, dacă acestea nu conferă un avantaj necuvenit care ar putea, de exemplu, să contribuie la dezvoltarea altor activități comerciale ale băncilor respective. Aceste garanții pot acoperi numai o perioadă de cel mult șapte ani. În cazul în care sunt aprobate de Comisie, aceste garanții nu declanșează o obligație pentru banca respectivă de a prezenta un plan de restructurare.
- 5. FURNIZAREA DE LICHIDITĂȚI DE CĂTRE BĂNCILE CENTRALE ȘI INTERVENȚIA SCHEMELOR DE GARANTARE A DEPOZITELOR ȘI A FONDURILOR DE REZOLUȚIE**
62. Activitățile curente ale băncilor centrale legate de politica monetară, cum ar fi operațiunile de piață deschisă și facilitățile permanente, nu fac obiectul normelor privind ajutoarele de stat. Sprijinul acordat în mod specific unei anumite instituții de credit (denumit în mod curent „asistență de urgență privind lichiditatea”) poate constitui un ajutor, cu excepția cazului în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative ⁽²⁰⁾:

⁽²⁰⁾ În astfel de cazuri, măsurile vor fi evaluate ulterior ca parte din planul de restructurare.

- (a) instituția de credit se confruntă temporar cu o lipsă de lichidități, dar este solvabilă în momentul acordării lichidităților care are loc în situații excepționale și nu face parte dintr-un pachet mai mare de măsuri de ajutor;
  - (b) facilitatea este integral asigurată printr-o garanție la care se aplică marjele de ajustare adecvate, în funcție de calitatea acestora și de valoarea de piață;
  - (c) banca centrală percepe beneficiarului dobânzi de penalizare;
  - (d) măsura se ia la inițiativa băncii centrale și, mai ales, nu este susținută printr-o contragaranție din partea statului.
63. Intervențiile fondurilor de garantare a depozitelor pentru rambursarea deponenților în conformitate cu obligațiile impuse statelor membre în temeiul Directivei 94/19/CE privind sistemele de garantare a depozitelor ⁽²¹⁾ nu constituie ajutoare de stat ⁽²²⁾. Cu toate acestea, utilizarea fondurilor respective sau a unor fonduri similare pentru a contribui la restructurarea instituțiilor de credit poate constitui ajutor de stat. Fondurile respective pot proveni din sectorul privat, însă acestea pot constitui un ajutor în măsura în care intră în sfera de control a statului, care este răspunzător și pentru decizia privind aplicarea fondurilor ⁽²³⁾. Comisia va evalua compatibilitatea ajutoarelor de stat acordate sub forma unor astfel de intervenții în temeiul prezentei comunicări.
64. Ajutoarele de stat sub formă de intervenții ale unui fond de rezoluție vor fi analizate în temeiul prezentei comunicări pentru a evalua compatibilitatea acestora cu piața internă.

6. CONSIDERAȚII SPECIFICE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE AJUTORUL PENTRU LICHIDARE

6.1. Principii generale

65. Statele membre ar trebui să încurajeze ieșirea de pe piață a operatorilor neviabili, permițând în același timp ca procesul de ieșire să se desfășoare în mod ordonat pentru a se menține stabilitatea financiară. Lichidarea ordonată a unei instituții de credit aflate în dificultate ar trebui să fie întotdeauna luată în considerare atunci când instituția nu poate, în mod credibil, să își restabilească viabilitatea pe termen lung.
66. Comisia recunoaște că, date fiind particularitățile instituțiilor de credit și în lipsa unor mecanisme care să permită rezoluția instituțiilor de credit fără a pune în pericol stabilitatea financiară, s-ar putea să nu fie posibilă lichidarea unei instituții de credit urmând procedurile de insolvență obișnuite. Din acest motiv, măsurile de stat pentru sprijinirea lichidării instituțiilor de credit aflate în criză pot fi considerate ajutor compatibil, sub rezerva respectării cerinței specificate la punctul 44.
67. Obiectivul lichidării ordonate trebuie să fie încetarea activității instituției de credit aflate în dificultate pe o perioadă de timp limitată. Acest obiectiv presupune că nu poate fi realizată nicio nouă activitate care implică părți terțe. Cu toate acestea, nu se interzice desfășurarea activităților existente, în cazul în care acest lucru reduce costurile de lichidare. În plus, obiectivul lichidării este vânzarea, în cea mai mare măsură posibilă, a unor părți ale societății sau ale activelor printr-un proces concurențial. Procedura de lichidare ordonată impune ca veniturile generate de orice vânzare de active să contribuie la costurile de lichidare.
68. Statele membre pot alege mai multe instrumente pentru organizarea lichidării instituțiilor de credit aflate în dificultate. Orice măsură de ajutor de stat pusă în aplicare pentru a sprijini o astfel de lichidare trebuie să respecte principiile prevăzute la punctele 69-82.

6.2. Condițiile pentru autorizarea ajutorului de lichidare

69. Statele membre trebuie să prezinte un plan pentru lichidarea ordonată a instituției de credit.
70. Comisia va evalua compatibilitatea măsurilor de ajutor care urmează să fie puse în aplicare în vederea soluționării situației instituțiilor de credit pe baza aceluiași criterii, aplicate *mutatis mutandis*, ca și cele pentru ajutorul de restructurare stabilite în secțiunile 2, 3 și 4 din Comunicarea privind restructurarea.

⁽²¹⁾ Directiva 94/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind sistemele de garantare a depozitelor (JO L 135, 31.5.1994, p. 5).

⁽²²⁾ A se vedea, prin analogie, cauza T-351/02, Deutsche Bahn/Comisia, Rec., 2006, p. II-1047, precum și cauza C-460/07, Puffer, Rec., 2009, p. I-3251, punctul 70.

⁽²³⁾ A se vedea Schema daneză de lichidare („Danish winding up scheme”) (JO C 312, 17.11.2010, p. 5).

71. Caracterul special al lichidării ordonate impune luarea în considerare a aspectelor prezentate la punctele 72-78.

6.2.1. *Limitarea costurilor de lichidare*

72. Statele membre ar trebui să demonstreze că ajutorul îi permite instituției de credit să facă obiectul unei lichidări ordonate, limitând, în același timp, valoarea ajutorului la minimul necesar pentru a menține instituția pe linia de plutire în timpul lichidării în vederea îndeplinirii obiectivului urmărit și respectând cerințele privind repartizarea sarcinilor prevăzute în prezenta comunicare.

6.2.2. *Limitarea denaturării concurenței*

73. Pentru a se evita denaturările excesive ale concurenței, faza de lichidare ar trebui să se limiteze la perioada strict necesară pentru realizarea lichidării ordonate.
74. Atât timp cât instituția de credit beneficiară își continuă activitatea, aceasta nu are voie să concureze în mod activ pe piață sau să desfășoare activități noi. Funcționarea instituției trebuie, în principiu, să se limiteze la continuarea și la finalizarea activităților în curs pentru clienții existenți. Orice nouă activitate cu clienții existenți trebuie să se limiteze la modificarea clauzelor contractelor existente și la restructurarea împrumuturilor existente, cu condiția ca astfel de modificări să îmbunătățească valoarea actuală netă a activului respectiv.
75. Politica de tarify aplicată de instituția de credit care urmează să fie lichidată trebuie să fie concepută astfel încât să îi încurajeze pe clienți să se orienteze către alternative mai atractive.
76. În cazul în care este necesară o licență bancară, de exemplu pentru o „bancă rea” sau pentru o instituție temporară creată cu unicul scop al lichidării ordonate a unei instituții de credit („bancă-punte”), aceasta ar trebui să se limiteze la activitățile strict necesare pentru lichidare. Licența bancară ar trebui retrasă cât mai repede de către autoritatea de supraveghere competentă.

6.2.3. *Repartizarea sarcinilor*

77. În contextul lichidării ordonate, trebuie să se acorde atenție minimizării hazardului moral, în special prin evitarea acordării de ajutor suplimentar în beneficiul acționarilor și al titularilor de creanțe subordonate. Prin urmare, creanțele acționarilor și ale titularilor de creanțe subordonate nu trebuie să fie transferate către nicio activitate economică în curs.
78. Secțiunile 3.1.2 și 3.1.3 trebuie respectate *mutatis mutandis*.

6.3. Vânzarea unei instituții de credit în cursul procedurii de lichidare ordonată

79. Vânzarea unei instituții de credit în cursul unei proceduri de lichidare ordonată poate cuprinde elemente de ajutor de stat în favoarea cumpărătorului, cu excepția cazului în care vânzarea este organizată printr-o procedură concurențială de ofertare deschisă și necondiționată și activele sunt vândute ofertantului care oferă cel mai mare preț. Astfel de proceduri concurențiale de ofertare ar trebui să permită, dacă este cazul, vânzarea unor părți din instituție unor ofertanți diferiți.
80. În special, pentru a stabili dacă există elemente de ajutor în favoarea cumpărătorului instituției de credit sau a unor părți din aceasta, Comisia va examina dacă:
- (a) procesul de vânzare este deschis, necondiționat și nediscriminatoriu;
  - (b) vânzarea are loc în condițiile pieței;
  - (c) instituția de credit sau guvernul, în funcție de structura aleasă, maximizează prețul de vânzare al activelor și pasivelor în cauză.
81. Atunci când constată că s-a acordat un ajutor cumpărătorului, Comisia va evalua separat compatibilitatea acestui ajutor.
82. În cazul în care ajutorul este acordat unei activități economice care urmează să fie vândută (spre deosebire de ajutorul în favoarea cumpărătorului activității respective), compatibilitatea unui astfel de ajutor va face obiectul unei examinări individuale în lumina prezentei comunicări. În cazul în care procesul de lichidare duce la vânzarea unei entități economice care deține o cotă de piață semnificativă, Comisia va evalua necesitatea adoptării de măsuri destinate să limiteze denaturarea concurenței provocată de ajutorul acordat entității respective și va verifica viabilitatea entității rezultate în urma vânzării. În cadrul evaluării viabilității, Comisia va lua în considerare în mod corespunzător dimensiunea și puterea cumpărătorului în raport cu dimensiunea și puterea activității achiziționate.

6.4. Condiții pentru autorizarea schemelor de lichidare ordonată

83. Punerea în aplicare de către statele membre a unor regimuri menite să răspundă problemelor instituțiilor de credit aflate în dificultate poate include posibilitatea de a acorda ajutoare pentru a asigura lichidarea ordonată a instituțiilor de credit aflate în dificultate, limitând, în același timp, efectele de contagiune negative asupra sectorului în cauză și asupra economiei în ansamblul său.
84. Comisia consideră că schemele de ajutor pentru lichidarea instituțiilor de credit de dimensiuni limitate ⁽²⁴⁾ pot fi aprobate, cu condiția ca acestea să fie bine concepute astfel încât să asigure respectarea cerințelor privind repartizarea sarcinilor în rândul acționarilor și al titularilor de creanțe subordonate prevăzute la punctul 44 și să elimine hazardul moral și alte probleme de concurență.
85. Compatibilitatea unei astfel de scheme va fi evaluată în lumina condițiilor prevăzute în secțiunea 3. Prin urmare, atunci când notifică o schemă Comisiei, statele membre trebuie să furnizeze informații detaliate cu privire la procesul și la condițiile în care se realizează intervențiile în favoarea instituțiilor beneficiare.
86. Având în vedere că amploarea denaturării concurenței poate varia în funcție de natura instituției beneficiare și de poziția acesteia pe piață, ar putea fi necesară o evaluare individuală pentru a se asigura că procesul nu duce la denaturări nejustificate ale concurenței. Prin urmare, măsurile de ajutor în cadrul unei scheme aprobate în favoarea instituțiilor de credit care dețin active cu o valoare totală de peste 3 000 de milioane EUR trebuie notificate individual spre aprobare.

6.5. Monitorizare

87. Statele membre trebuie să prezinte rapoarte periodice, cel puțin o dată pe an, cu privire la funcționarea oricărei scheme autorizate în conformitate cu secțiunea 6.4. Aceste rapoarte trebuie să conțină, de asemenea, informații privind fiecare instituție de credit care face obiectul unei lichidări în conformitate cu secțiunea 6.4.
88. Pentru a permite Comisiei să monitorizeze evoluția procesului de lichidare ordonată și impactul acestuia asupra concurenței, statele membre trebuie să prezinte rapoarte periodice (cel puțin o dată pe an) cu privire la evoluțiile procesului de lichidare pentru fiecare bancă în curs de lichidare, precum și un raport final la sfârșitul procedurii de lichidare. În anumite cazuri, poate fi numit un administrator însărcinat cu monitorizarea, un administrator însărcinat cu cesionarea sau ambii pentru a asigura respectarea condițiilor și a obligațiilor care stau la baza autorizării ajutorului.

7. DATA APLICĂRII ȘI DURATA

89. Comisia va aplica principiile enunțate în prezenta comunicare de la 1 august 2013.
90. Notificările înregistrate de Comisie înainte de 1 august 2013 vor fi examinate în temeiul criteriilor în vigoare în momentul notificării.
91. Comisia va examina compatibilitatea cu piața internă a oricărui ajutor acordat fără autorizația sa, care nu respectă astfel articolul 108 alineatul (3) din tratat, în temeiul prezentei comunicări în cazul în care ajutorul respectiv sau o parte a acestuia se acordă după publicarea prezentei comunicări în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.
92. În toate celelalte cazuri, Comisia va efectua examinarea pe baza comunicărilor privind criza în vigoare la momentul acordării ajutorului.
93. Comisia va revizui prezenta comunicare, după cum consideră necesar, în special pentru a ține seama de modificările condițiilor de piață sau ale mediului de reglementare care pot afecta normele stabilite de aceasta.
94. Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar este retrasă cu efect de la 31 iulie 2013.
95. Punctul 47 și anexa 5 la Comunicarea privind activele depreciate sunt retrase.
96. Comunicarea privind restructurarea se adaptează după cum urmează:

La punctul 4, prima teză se înlocuiește cu următorul text: „Atunci când o instituție financiară a beneficiat de ajutor de stat, statele membre trebuie să prezinte un plan de restructurare în vederea confirmării sau restabilirii viabilității pe termen lung a băncilor individuale fără să se bazeze pe ajutoare de stat.”

⁽²⁴⁾ A se vedea, de exemplu, N 407/10, Schema daneză pentru lichidarea băncilor („Danish winding-up scheme for banks”) (JO C 312, 17.11.2010, p. 7).

Nota de subsol 4 legată de punctul 4 este retrasă.

Punctul 7 a treia liniuță se înlocuiește cu următorul text: „Comisia va aplica principiul de bază al repartizării adecvate a obligațiilor între statele membre și băncile beneficiare, ținând cont de situația de ansamblu a sectorului financiar.”

Punctul 8 este retras.

La nota de subsol 1 legată de punctul 21, prima teză se înlocuiește cu următorul text: „A se vedea secțiunea 6 din Comunicarea din 2013 privind sectorul bancar.”

Punctul 25 se înlocuiește cu următorul text: „Orice derogare de la o repartizare corespunzătoare a obligațiilor *ex ante*, care ar fi putut fi acordată în mod excepțional înainte de aprobarea unui plan de restructurare din motive legate de stabilitatea financiară, trebuie compensată printr-o mai mare contribuție într-o etapă ulterioară a restructurării, de exemplu sub forma unor clauze de recuperare (*claw-back*) și/sau printr-o restructurare mai amplă, inclusiv măsuri suplimentare de limitare a denaturării concurenței.”
